

7440 sayılı Kanun'un Yapılandırma Düzenlemeleri

Özet

Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 12.03.2023 tarihli Resmî Gazetede yayımlanmıştır.

Kanun'la, diğer düzenlemeler yanında;

- Kesinleşmiş alacakların yeniden yapılandırılmasına,
- İhtilaflı alacakların tasfiyesine,
- İnceleme ve tarhiyat safhasında bulunan işlemlerin sonunda yapılacak tarhiyatlara,
- Matrah artırımına,
- Kayıt ve muhasebe düzeltmelerine,
- ilişkili düzenlemeler yapılmıştır.

09.03.2023 tarih ve 7440 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 12.03.2023 tarihli Resmî Gazetede yayımlanmıştır.

Kanun'la, diğer düzenlemeler yanında;

- Kesinleşmiş alacakların yeniden yapılandırılmasına,
- İhtilaflı alacakların tasfiyesine,
- Matrah artırımına,
- İnceleme ve tarhiyat safhasında bulunan işlemlerin sonunda yapılacak tarhiyatlara,
- Kayıt ve muhasebe düzeltmelerine,
- ilişkili düzenlemeler önerilmiştir.

Kanun'un diğer düzenlemelerine ilişkin açıklamalar başka Bültenlerde yapılacak olup, yukarıda özetlenen konulardaki düzenlemeler aşağıda özetlenmiştir.

A) YENİDEN YAPILANDIRMANIN KAPSAMI

1. Genel Olarak Kapsama Giren Alacaklar

Kanun'a göre yeniden yapılandırma kapsamına;

- Vergiler ve vergi cezaları,
- Bazı idari para cezaları,
- Ecrimisil borçları,
- Taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payları,
- Gümrük vergileri ve bu vergiye ilişkin idari para cezaları,
- Sigorta primleri, topluluk sigortası primleri, emeklilik keseneği ve kurum karşılığı, işsizlik sigortası primi, sosyal güvenlik destek primi,
- Yukarıda sayılan kamu alacaklarına ilişkin her türlü faiz, zam, gecikme zammı, gecikme faizi, cezai faiz, gecikme cezası gibi fer'i alacaklar,

girmektedir.

2. Alacakların Dönemi Açısından

Hazine ve Maliye Bakanlığı'na bağlı tahsil dairelerince tahsil edilen vergiler bakımından yapılandırma kapsamına;

- 31.12.2022 tarihinden önceki dönemlere, beyana dayanan vergilerde bu tarihe kadar verilmesi gereken beyannamelere ilişkin vergi ve bunlara bağlı vergi cezaları, gecikme faizleri ve gecikme zamları (2022 yılında ödenmesi gereken geçici vergi hariç),
- 2022 yılına ilişkin olarak 31.12.2022 tarihinden önce tahakkuk eden vergi ve bunlara bağlı vergi cezaları, gecikme faizleri ve gecikme zamları,
- 31.12.2022 tarihinden önce yapılan tespitlere ilişkin olarak vergi aslına bağlı olmayan vergi cezaları,

girmektedir.

B) KESİMLEŞMİŞ ALACAKLARIN YENİDEN YAPILANDIRILMASI

1. Genel Olarak Ödenecek ve Silinecek Kamu Alacakları

Yapılan düzenlemelere göre, Kanun'un yayımlandığı tarih olan 12.03.2023 tarihi itibarıyla;

- Vadesi geldiği halde ödenmemiş veya ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan vergilerin tamamının,
- Vadesi geldiği halde ödenmemiş veya ödeme süresi geçmemiş, bir vergi aslına bağlı olmaksızın kesilmiş olan vergi cezalarının %50'sinin,
- İştirak nedeniyle kesilen vergi cezalarının %50'sinin,
- Vadesi geldiği halde ödenmemiş veya ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan gümrük vergilerinin tamamının,
- Gümrük yükümlülüğü nedeniyle gümrük vergisi asıllarına bağlı olmaksızın kesilen idari para cezalarının %50'sinin,
- Eşyanın gümrüklenmiş değerine bağlı olarak kesilmiş idari para cezalarının %30'u ve varsa varsa gümrük vergileri aslının tamamının,
- Sayılan kamu alacakları için hesaplanacak gecikme faiz ve zamları yerine Kanun'un yayımlandığı tarihe kadar Yİ-ÜFE'ye göre hesaplanan tutarın

ödenmesi halinde,

- Vergi aslına bağlı kesilen cezalar

- Vadesi geldiği halde ödenmemiş veya ödeme süresi geçmemiş, bir vergi aslına bağlı olmaksızın kesilmiş olan vergi cezalarının kalan %50'si,
- İştirak fiili nedeniyle kesilen vergi cezalarının kalan %50'si,
- Gümrük yükümlülüğü nedeniyle gümrük vergisi asıllarına bağlı olmaksızın kesilen idari para cezalarının kalan %50'si,
- Eşyanın gümrüklenmiş değerine bağlı olarak kesilmiş idari para cezalarının kalan %70'i,
- Vergilere ve gümrük vergilerine ilişkin faiz, gecikme zammı ve gecikme faizleri, ödenmeyecektir.

2. İhtirazi Kayıtlarla Verilen Beyannamelerle Tahakkuk Eden Vergiler

Kanun'la yapılan düzenlemeye göre, Kanun'un yayımlandığı tarih itibarıyla ihtirazi kayıtlarla beyan edilmiş ancak ödenmemiş vergilerin, dava konusu yapıp yapılmadığına bakılmaksızın, kesinleşmiş alacaklarla ilgili düzenlemeler kapsamında yapılandırılması mümkündür.

Buna göre, ihtirazi kayıtlarla verilen beyannameler nedeniyle;

- Tahakkuk etmiş vergilerin tamamının,
- Bu vergiler için hesaplanacak gecikme zammı yerine Kanun'un yayımlandığı tarihe kadar Yİ-ÜFE'ye göre hesaplanan tutarın

ödenmesi halinde,

- Gecikme zammı, ödenmeyecektir.

3. Yargı Kararıyla Kesinleşen Ancak Ödeme Tebligatının Yapılmadığı Vergiler

Kanun'a göre, kapsama giren dönemlere ilişkin olarak, Kanun'un yayımlandığı tarih itibarıyla yargı kararı ile kesinleştiği halde mükellefe ödemeye yönelik tebligatın yapılmadığı alacakların, kesinleşmiş alacaklarla ilgili düzenlemeler kapsamında yapılandırılması mümkündür.

Buna göre;

- Yargı kararıyla kesinleşen vergilerin tamamının,
- Bir vergi aslına bağlı olmaksızın kesilmiş olan vergi cezalarının %50'sinin,
- Bu vergiler için hesaplanacak gecikme faizi ve gecikme zammı yerine Kanun'un yayımlandığı tarihe kadar Yİ-ÜFE'ye göre hesaplanan tutarın

ödenmesi halinde,

- Vergi aslına bağlı kesilen cezalar,
- Bir vergi aslına bağlı olmaksızın kesilmiş olan vergi cezalarının kalan %50'si,
- Vergilere ilişkin gecikme zammı ve gecikme faizleri, ödenmeyecektir.

Düzenlemeye göre, bu kapsamdaki alacaklar için ayrıca tebligat yapılmayacak, alacakların vade tarihi olarak Kanun'un yayımlandığı tarih kabul edilecektir. Ancak, yapılandırılan borcun belirlenen süre ve şekilde ödenmemesi durumunda, vade tarihinde değişiklik yapılmayacaktır.

4. Kesinleşmiş Alacakların Yeniden Yapılandırılması Uygulamasından Yararlanma Prosedürü

Kesinleşmiş alacakların yapılandırılması için 31.05.2023 tarihine kadar ilgili daireye yazılı olarak başvurulacak, yeniden yapılandırılan; Hazine ve Maliye Bakanlığı'na, Ticaret

Bakanlığı'na, Sosyal Güvenlik Kurumu'na, il özel idarelerine ve belediyelere bağlı tahsil dairelerine ödenecek tutarların ilk taksiti 30.06.2023 tarihine kadar, diğer taksitler ise bu tarihi izleyen aylık dönemler halinde azami kırk sekiz eşit taksitte ödenecektir.

06.02.2023 tarihinde meydana gelen deprem nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca mücbir sebep ilan edilen yerlerde, mücbir sebep halinin Kanun'un 9. maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirlenen genel başvuru süresince devam etmesi durumunda, bu yerlerdeki dairelere yapılacak başvurunun süresi mücbir sebep hâlinin sona erdiği tarihi takip eden üçüncü ayın sonuna kadar uzayacaktır. Bu takdirde Kanun kapsamında ödenmesi gereken tutarların ilk taksiti; başvuru süresinin sona erdiği tarihi takip eden ayın sonuna kadar, diğer taksitler ise bu taksiti takip eden aylık dönemler hâlinde ödenecektir. Ancak Kanun'un 6. maddesi kapsamında kayıtların düzeltilmesi nedeniyle ödenmesi gereken tutarlar beyanname verme süresi içinde, taksitle yapılacak ödemelerde ise ilk taksit beyanname verme süresi içinde, diğer taksitler izleyen aylarda ödenecektir.

5. Gecikme Faizi veya Gecikme Zammı Yerine Ödenecek Faiz Tutarının Hesaplanması

Düzenleme kapsamında ödenecek alacak tutarının tespiti için vergi asıllarına;

- Vade tarihinden, Kanun'un yayımlandığı tarihe kadar geçen süre için gecikme zammı yerine,
- Daha önce hesaplanmış gecikme faizi olması halinde, bu faizin hesaplandığı süre dikkate alınarak, gecikme faizi yerine,

Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak ödenecek faiz tutarı hesaplanacaktır.

Teklifte Yİ-ÜFE tutarının hesaplanmasına ilişkin özel bir düzenleme yapılmamış, gecikme faizi veya gecikme zammı yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın ödeneceği hükme bağlanmıştır.

Bu düzenleme nedeniyle, Yİ-ÜFE tutarının, fer'i alacaklar için esas alınan hesaplama yöntemi kullanılarak hesaplanması gerekmektedir. Bir başka ifadeyle ödenecek faiz tutarı;

- Gecikme faizi yerine hesaplanıyorsa gecikme faizi hesaplama yöntemi kullanılarak,
- Gecikme zammı yerine hesaplanıyorsa gecikme zammı hesaplama yöntemi kullanılarak, hesaplanacaktır.

Dolayısıyla, Yİ-ÜFE tutarının hesaplanmasında;

- Vergi Usul Kanunu'na göre hesaplanan gecikme faizi ve 6183 sayılı Kanun'a göre hesaplanan gecikme zammının hesaplama yöntemi ve hesaplama süreleri değiştirilmeyecek,
- Aylık gecikme zammı/gecikme faizi oranı yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları kullanılarak ödenecek faiz tutarı bulunacaktır.

Yapılandırmada esas alınacak Yİ-ÜFE aylık değişim oranları özel olarak tanımlanmıştır. Yİ-ÜFE aylık değişim oranı olarak TÜİK tarafından her ay için belirlenen;

- 31.12.2004 tarihine kadar TEFİ aylık değişim oranları,
- 01.01.2005 tarihinden itibaren ÜFE aylık değişim oranları,
- 01.01.2014 tarihinden itibaren Yİ-ÜFE aylık değişim oranları,
- 01.11.2016 tarihinden itibaren aylık %0,75 oranı, kullanılacaktır.

6. Hesaplanan Tutarın Ödenmesi

Kanun'un 9. maddesinde yapılan düzenlemeye göre, yukarıda özetlenen düzenlemeler kapsamında ortaya çıkacak borç tutarının peşin veya taksitle ödenmesi konusunda

borçluların tercih yapmaları mümkündür. Tercihini taksitler halinde ödemek yönünde kullananlara 48 aya kadar vade tanınabilmektedir.

Teklifeye göre, hesaplanan tutarın ilk taksit ödeme süresi içinde tamamen ödenmesi halinde;

- Bu tutara Kanun'un yayımı tarihinden (12.03.2023) ödeme tarihine kadar geçen süre için faiz hesaplanmayacak,
- Fer'i alacaklar yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutar üzerinden ayrıca %90 indirim yapılacaktır,
- Kapsama giren idari para cezalarından (istisnaları hariç) %25 indirim yapılacaktır,
- Yapılandırma ile ödenecek alacağın sadece fer'i alaktan ibaret olması halinde, fer'i alacak yerine Yİ-ÜFE esas alınarak hesaplanacak tutardan %50 indirim yapılacaktır.

Öte yandan, ilk taksit ödeme süresi içinde ödenmesi gereken tutarların süresinde ödenmesi ve kalan taksitlerin tamamının ilk taksiti izleyen ayın sonuna kadar ödenmesi halinde katsayı uygulanmayacaktır.

Taksitli ödemenin tercih edilmesi halinde, taksitler ödeme süresine bağlı olarak belli bir katsayıyla artırılabilecektir. Açıklanan artış katsayıları şöyledir:

- 12 eşit taksit için 1,09
- 18 eşit taksit için 1,135
- 24 eşit taksit için 1,18
- 36 eşit taksit için 1,27
- 48 eşit taksit için 1,36

7. Taksitlerin Zamanında Ödenmemesi

Yapılandırma hükümlerinden yararlanabilmek için öncelikle ilk iki taksitin süresinde ve tam ödenmesi gerekmektedir. Aksi halde yapılandırma bozulacaktır.

İlk iki taksitin zamanında ödenmesi koşuluyla, bir takvim yılında üç veya daha az taksitin süresinde ödenmemesi halinde, yapılandırma bozulmamaktadır. Ancak bu durumda, ödenmeyen taksit tutarlarının son taksiti izleyen ayın sonuna kadar, gecikilen süre için geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi gerekmektedir.

Bir takvim yılında üçten fazla taksitin süresinde ödenmemesi halinde Kanun'dan yararlanma hakkı tamamen kaybedilmektedir.

8. Varsa Devam Eden Davalar

Kesinleşmiş borçlarını yapılandırmak isteyenlerin, diğer koşullar yanında, dava açmamaları, açılmış davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmamaları gerekmektedir.

Kesinleşmiş vergi borcuyla ilgili olarak takip ve tahsil işlemlerinden veya başka nedenlerden kaynaklanan davalar olabilir. Bu tür davası olan borçluların borçlarının yapılandırılabilmesi için söz konusu borçlarla ilgili dava açılmaması, varsa açılmış davalardan vazgeçilmesi ve kanun yollarına başvurulmaması gerekmektedir. Bu koşul gereği, yapılandırmadan yararlanmak üzere başvuruda bulunan borçluların, başvuru süresi içinde, ilgili tahsil dairesine davadan vazgeçme dilekçesi vermesi gerekmektedir.

9. Kesinleşmiş Alacaklarla İlgili Özet Tablo

Ödenecek Tutarlar	Tahsilinden Vazgeçilen Tutarlar
- Vergi / Gümrük vergisi asıllarının tamamı - Alacak aslına bağlı olmayan cezaların %50'si - İştirak nedeniyle kesilen vergi cezalarının %50'si - Gecikme faizi, gecikme zammı ve gecikme cezası yerine Yİ-ÜFE esas alınarak belirlenecek tutar	- Vergi aslına bağlı olarak kesilen cezaların / idari para cezalarının tamamı - Vergi aslına bağlı olmayan cezaların kalan %50'si - İştirak nedeniyle kesilen vergi cezalarının kalan %50'si - Gecikme cezası, gecikme zammı, gecikme faizi gibi fer'i alacakların tamamı

C) KESİNLEŞMEMİŞ VEYA DAVA AŞAMASINDA BULUNAN ALACAKLAR

1. Genel Olarak Ödenecek ve Tahsilinden Vazgeçilecek Alacaklar

Yapılan düzenlemeye göre, kapsama giren ihtilaflı vergi ve cezaların bir kısmı ile güncelleme oranı dikkate alınarak hesaplanacak tutarın ödenmesi halinde, vergi ve cezaların bir kısmı ile faiz ve zamların tahsilinden vazgeçilecektir.

Ödenecek ve silinecek alacak tutarları, tarhiyatın / ihtilafın bulunduğu aşama dikkate alınarak aşağıda özetlenmiştir:

a) Kanunun yayımlandığı tarih itibariyle ilk derece mahkemesi nezdinde dava açılmış ya da dava açma süresi henüz geçmemiş olan vergi tarhiyatları ile gümrük vergilerine ilişkin tahakkuklarda

Ödenecek Tutarlar	Tahsilinden Vazgeçilen Tutarlar
- Vergi/Gümrük vergisi aslının %50'si - Asla bağlı olmayan cezaların %25'i - Faiz, gecikme faizi ve gecikme zammı yerine Yİ-ÜFE esas alınarak hesaplanacak tutar	- Vergi/Gümrük vergisi aslının %50'si - Vergi/Gümrük vergisi aslına bağlı olarak kesilen vergi cezalarının / idari para cezalarının ile bu cezalara bağlı gecikme zamlarının tamamı - Asla bağlı olmayan cezaların %75'i - Faiz, gecikme faizi ve gecikme zammının tamamı

b) Kanunun yayımlandığı tarih itibariyle istinaf veya temyiz süreleri geçmemiş ya da istinaf/itiraz veya temyiz yoluna başvurulmuş ya da karar düzeltme talep süresi geçmemiş veya karar düzeltme yoluna başvurulmuş olan vergi tarhiyatları ile gümrük vergilerine ilişkin tahakkuklarda

Düzenlemeye göre, Kanun'un yayımlandığı tarih itibariyle;

- İlgisine göre istinaf veya temyiz süreleri geçmemiş veya
- İtiraz/istinaf veya temyiz yoluna başvurulmuş ya da karar düzeltme talep süresi geçmemiş veya
- Karar düzeltme yoluna başvurulmuş

olan tarhiyat ve tahakkuklarda, ödenecek alacak asıllarının tespitinde, Kanunun yayımlandığı tarih itibariyle tarhiyatın/tahakkukun bulunduğu son durumdaki tutar esas alınır. Son kararın durumuna bağlı olarak ödenecek ve tahsilinden vazgeçilecek tutarlar aşağıdaki Tabloda yer almaktadır:

Son kararın terkin olması halinde;

Ödenecek Tutarlar	Tahsilinden Vazgeçilen Tutarlar
- İlk tarhiyata / tahakkuka esas alınan vergi/gümrük vergisi aslının %10'u - Asla bağlı olmayan cezaların %10'u - Faiz, gecikme faizi ve gecikme zammı yerine Yİ-ÜFE esas alınarak hesaplanacak tutar	- Vergi/Gümrük vergisi aslının %90'ı - Vergi/Gümrük vergisi aslına bağlı olarak kesilen vergi cezaları/idari para cezaları ile bu cezalara bağlı gecikme zamlarının tamamı - Asla bağlı olmayan cezaların %90'ı - Faiz, gecikme faizi, gecikme zammı tutarının tamamı

Son kararın tasdik veya tadilen tasdik olması halinde;

Ödenecek Tutarlar	Tahsilinden Vazgeçilen Tutarlar
- Tasdik edilen vergi/gümrük vergisi aslının tamamı ile terkin edilen vergilerin /gümrük vergilerinin %10'u - Asla bağlı olmayan cezalarda, tasdik edilen ceza tutarının %50'si ile terkin edilen ceza tutarının %10'u - Faiz, gecikme faizi ve gecikme zammı yerine Yİ-ÜFE esas alınarak hesaplanacak tutar.	- Terkin edilen vergi/gümrük vergisi aslının %90'ı - Vergi/Gümrük vergisi aslına bağlı olarak kesilen vergi cezaları/idari para cezaları ile bu cezalara bağlı gecikme zamlarının tamamı - Asla bağlı olmayan cezaların kalan %50'si ve %90'ı. - Faiz, gecikme faizi, gecikme zammı tutarının tamamı

Son kararın bozma kararı olması halinde;

Ödenecek Tutarlar	Tahsilinden Vazgeçilen Tutarlar
- Vergi/Gümrük vergisi aslının %50'si - Asla bağlı olmayan cezaların %25'i - Faiz, gecikme faizi ve gecikme zammı yerine Yİ-ÜFE esas alınarak hesaplanacak tutar	- Vergi/Gümrük vergisi aslının %50'si - Vergi/Gümrük vergisi aslına bağlı olarak kesilen vergi cezaları/idari para cezaları ile bu cezalara bağlı gecikme zamlarının tamamı - Asla bağlı olmayan cezaların %75'i - Faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacaklar

2. Gecikme Faizi veya Gecikme Zammı Yerine Ödenecek Faiz Tutarının Hesaplanması

Madde kapsamında ödenecek alacak tutarının tespiti için vergi asıllarına;

- Vade tarihinden, Kanun'un yayımlandığı tarihe kadar geçen süre için gecikme zammı yerine,
- Daha önce hesaplanmış gecikme faizi olması halinde, bu faizin hesaplandığı süre dikkate alınarak, gecikme faizi yerine,

Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak ödenecek faiz tutarı

hesaplanacaktır. Hesaplamayla ilgili konular bir önceki bölümde yapılmıştır.

3. Pişmanlık Talebiyle veya İzaha Davet Kapsamında Verilip Şartların İhlali Nedeniyle Kesilen Cezalar

Kanun'un 3. maddesinin altıncı fıkrasında, Kanun'un kapsadığı dönemlere ilişkin olarak, Kanun'un yayımlandığı tarihten önce pişmanlık talebi ile veya izaha davet kapsamında verilip, ödeme yönünden şartların ihlal edildiği beyannameler ile kendiliğinden verilen beyannameler için kesilen ve Kanun'un yayımlandığı tarih itibarıyla dava açma süresi geçmemiş olan vergi cezaları için 3. maddenin üçüncü fıkrası hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Pişmanlıkla veya izaha davet kapsamında verilen beyannamede yer alan vergi kesinleşmiş olduğundan, 3. madde kapsamına girmemektedir. Dolayısıyla bu maddede sadece cezaya ilişkin düzenleme yapılmıştır.

4. Uzlaşma Talepli Alacaklar

Kanun'un yayımlandığı tarih itibarıyla, uzlaşma hükümlerinden yararlanılmak üzere başvuruda bulunulmuş, uzlaşma günü verilmemiş veya uzlaşma günü gelmemiş ya da uzlaşma sağlanamamış, ancak dava açma süresi geçmemiş alacaklar için Kanun'un kesinleşmiş alacaklarla ilgili 3. maddesi hükmünden yararlanılması mümkündür.

Bu durumda olanların, düzenlemeden yararlanmak istemeleri durumunda, ödenecek ve silinecek tutarlar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Ödenecek Tutarlar	Tahsilinden Vazgeçilen Tutarlar
- Vergi aslinin %50'si - Asla bağlı olmayan cezaların %25'i - Faiz, gecikme faizi ve gecikme zammı yerine Yİ-ÜFE esas alınarak hesaplanacak tutar	- Vergi aslinin %50'si - Vergi aslına bağlı olarak kesilen vergi cezalarının tamamı - Asla bağlı olmayan cezaların %75'i - Faiz, gecikme faizi ve gecikme zammının tamamı

Madde hükmünden yararlanmak isteyen mükelleflerin uzlaşma talebinden vazgeçmeleri ve dava açmamaları gerekmektedir.

5. Başvuru Zamanı

Kesinleşmemiş alacakların yapılandırılması için 31.05.2023 tarihine kadar ilgili daireye yazılı olarak başvurulacak, yeniden yapılandırılan; Hazine ve Maliye Bakanlığı'na, Ticaret Bakanlığı'na, Sosyal Güvenlik Kurumu'na, il özel idarelerine ve belediyelere bağlı tahsil dairelerine ödenecek tutarların ilk taksiti 30.06.2023 tarihine kadar, diğer taksitler ise bu tarihi izleyen aylık dönemler halinde azami kırk sekiz eşit taksitte ödenecektir.

06.02.2023 tarihinde meydana gelen deprem nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca mücbir sebep ilan edilen yerlerde, mücbir sebep halinin Kanun'un 9. maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirlenen genel başvuru süresince devam etmesi durumunda, bu yerlerdeki dairelere yapılacak başvurunun süresi mücbir sebep hâlinin sona erdiği tarihi takip eden üçüncü ayın sonuna kadar uzayacaktır. Bu takdirde Kanun kapsamında ödenmesi gereken tutarların ilk taksiti; başvuru süresinin sona erdiği tarihi takip eden ayın sonuna kadar, diğer taksitler ise bu taksiti takip eden aylık dönemler hâlinde ödenecektir. Ancak Kanun'un 6. maddesi kapsamında kayıtların düzeltilmesi nedeniyle ödenmesi gereken tutarlar beyanname verme süresi içinde, taksitle yapılacak ödemelerde ise ilk taksit beyanname verme süresi içinde, diğer taksitler izleyen aylarda ödenecektir.

6. Hesaplanan Tutarın Ödenmesi

Kanun'un 9. maddesinde yapılan düzenlemeye göre, yukarıda özetlenen düzenlemeler kapsamında ortaya çıkacak borç tutarının peşin veya taksitle ödenmesi konusunda borçluların

tercih yapılabilir. Tercihini taksitler halinde ödemek yönünde kullananlara 48 aya kadar vade tanınmaktadır.

Düzenlemeye göre, hesaplanan tutarın ilk taksit ödeme süresi içinde tamamen ödenmesi halinde;

- Bu tutara Kanun'un yayımı tarihinden ödeme tarihine kadar geçen süre için faiz hesaplanmayacak,
- Fer'i alacaklar yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutar üzerinden ayrıca %90 indirim yapılacaktır,
- Kapsama giren idari para cezalarından (istisnaları hariç) %25 indirim yapılacaktır,
- Yapılandırma ile ödenecek alacağın sadece fer'i alaktan ibaret olması halinde, fer'i alacak yerine Yİ-ÜFE esas alınarak hesaplanacak tutardan %50 indirim yapılacaktır.

Öte yandan, ilk taksit ödeme süresi içinde ödenmesi gereken tutarların süresinde ödenmesi ve kalan taksitlerin tamamının ilk taksiti izleyen ayın sonuna kadar ödenmesi halinde kat sayı uygulanmayacaktır.

Taksitli ödemenin tercih edilmesi halinde, taksitler ödeme süresine bağlı olarak belli bir katsayıyla artırılabilecektir. Açıklanan artış katsayıları şöyledir:

- 12 eşit taksit için 1,09
- 18 eşit taksit için 1,135
- 24 eşit taksit için 1,18
- 36 eşit taksit için 1,27
- 48 eşit taksit için 1,36

7. Diğer Konular

Kanun'da, yukarıda özetlenen konular dışında, kesinleşmemiş kamu alacaklarıyla ilgili olarak ayrıca aşağıdaki düzenlemeler yapılmaktadır.

- Ödenecek kamu alacaklarının tespitinde esas alınacak olan en son karar, tarhiyata/tahakkuka ilişkin verilen ve Kanun'un yayımlandığı tarihten önce tarafardan birine tebliğ edilmiş olan karardır.
- Kesinleşmemiş vergi borçlarını madde hükmünden yararlanarak yeniden yapılandırmak için başvuran ancak belirlenen ödeme şartını yerine getirmeyen borçlulardan ilk tarhiyata/tahakkuka göre belirlenen alacaklar başka bir işleme gerek olmaksızın takip edilir. Kanun'un yayımlandığı tarihten önce verilmiş olan en son yargı kararının, tarhiyatın/tahakkukun tasdikine ilişkin olması halinde, bu karar üzerine tahakkuk eden alacaklar takip edilir.
- Yapılandırma olanağından yararlanılabilemesi için madde kapsamına giren alacaklara karşı dava açılmaması, açılmış davalardan vazgeçilmesi ve kanun yollarına başvurulmaması gerekmektedir.

D) İNCELEME VE TARHİYAT AŞAMASINDAKİ İŞLEMLER

1. Ödenecek ve Silinecek Kamu Alacakları

Kanun'da yapılan düzenlemeye göre, başlanılmış olan vergi incelemeleri ile takdir, tarh ve tahakkuk işlemlerine devam edilecektir.

Bu işlemlerin tamamlanmasından sonra yapılacak uygulama aşağıdaki Tabloda yer almaktadır:

Ödenecek Tutarlar	Tahsilinden Vazgeçilen Tutarlar
- Tarh edilen verginin %50'si - Gecikme faizi yerine Kanun'un yayımlandığı tarihe kadar güncelleme oranı (Yİ-ÜFE) esas alınarak hesaplanacak tutar - Kanun'un yayımlandığı tarihten sonra ihbarnamenin tebliği üzerine belirlenen dava açma süresinin bitim tarihine kadar hesaplanacak gecikme faizinin tamamı - Vergi aslına bağlı olmayan cezaların %25'i	- Tarh edilen verginin kalan %50'si - Vergi aslına bağlı cezaların tamamı - Vergi aslına bağlı olmayan cezaların %75'i - Gecikme faizinin tamamı
İştirak nedeniyle kesilen cezalarda cezanın %25'i	İştirak nedeniyle kesilen cezalarda cezanın %75'i

Kanun'un yayımından önce tamamlandığı halde, bu tarihten sonra vergi dairesi kayıtlarına intikal eden vergi inceleme raporları üzerine yapılacak tarhiyatlar için de bu düzenlemeden yararlanmak mümkündür.

2. İncelemede Olanların Matrah Artırımı Yapması

Kanun'un yayımı tarihi itibarıyla incelemede olanların matrah artırımına yasal bir engel yoktur.

Öte yandan, matrah veya vergi artırımında bulunulması, Kanun'un yayımı tarihi olan 12.03.2023 tarihinden önce başlanılmış olan vergi incelemeleri ile takdir işlemlerine engel teşkil etmemektedir. Ancak, matrah artırımını yapan mükelleflerde başlamış olan inceleme sonucunda tarhiyat yapılabilmesi için, incelemenin kanunun yayımı tarihinden itibaren yedi işgünü içinde (21.03.2023 günü sonuna kadar) sonuçlandırılması gerekmektedir. Aksi halde inceleme ve tarhiyat işlemlerine devam edilemeyecektir. Bu durumda sadece matrah veya vergi artırımını nedeniyle hesaplanan vergiler ödenecektir.

İncelemenin yasal süresinde bitirilmesi ve tarhiyata konu matrah veya vergi farkı tespit edilmesi durumunda, inceleme raporunun vergi dairesi kayıtlarına intikal ettiği tarihten önce artırımda bulunulmuş olması şartıyla inceleme ve takdir sonucu bulunan fark, Kanun'un matrah artırımını hükümleriyle birlikte değerlendirilecektir.

3. Pişmanlık Talebiyle veya İzaha davet Kapsamında Verilip Şartların İhlali Nedeniyle Kesilen Cezalar (Tebliğ Edilmemiş Cezalar)

Kanun'un 4. maddesinin üçüncü fıkrasına göre, Kanun'un kapsadığı dönemlere ilişkin olarak Kanun'un yayımlandığı tarihten önce pişmanlık talebiyle veya izaha davet kapsamında verilip, ödeme yönünden şartların ihlal edildiği beyannameler ile kendiliğinden verilen beyannameler için kesilen ve Kanun'un yayımlandığı tarih itibarıyla tebliğ edilmemiş olan cezalar bu madde hükmüne göre yapılandırılabilir.

Düzenlemeye göre, vergi aslına bağlı vergi cezalarının madde kapsamında tahsilinden vazgeçilebilmesi için verginin Kanun'un yayımlandığı tarihten önce ödenmiş olması veya 2. madde çerçevesinde ödenmesi gerekmektedir. Bu durumda, pişmanlık hükümlerinin ihlali üzerine kesilmesi gereken vergi ziyai cezasına ilişkin ihbarname düzenlenerek mükellefe tebliğ edilecek ve mükellefin maddenin öngördüğü şartları (vergi aslının ödenmiş olması) yerine getirmesi halinde kesilen ceza terkin edilecektir.

Vergi aslına bağlı olmayan cezalarda yapılandırma talep edilmesi durumunda ise ceza

tutarının %25'i ödenecek, kalan %75 silinecektir.

4. Tarhiyat Öncesi Uzlaşma Talepli İncelemeler

Kanun'un 4. maddesinin beşinci fıkrasında yer alan düzenlemeye göre, Kanun'un yayımlandığı tarih itibariyle, tarhiyat öncesi uzlaşma talebinde bulunulmuş, ancak uzlaşma günü gelmemiş ya da uzlaşma sağlanamamış olmakla birlikte vergi/ceza ihbarnameleri mükellefe tebliğ edilmemiş alacaklar da madde hükmünden yararlanılabilmektedir.

Bu durumda, düzenlenen inceleme raporunun vergi dairesine intikali üzerine madde hükmü uygulanacaktır. Bu safhada da ödenecek tutarın tespitinde, tarhiyata ilişkin olarak düzenlenen vergi/ceza ihbarnamelerinde belirtilen tutarlar dikkate alınacaktır.

5. Başvuru ve Ödeme

Kanun'un 4. maddesinde, inceleme aşamasında bulunan işlemlerle ilgili düzenlemeden yararlanılabilmesi için;

- İhbarnamenin tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içerisinde başvurulması,
- İlk taksit ihbarnamenin tebliğini izleyen aydan başlamak üzere aylık dönemler halinde on iki eşit taksitte ödenmesi,

gerektiği hükme bağlanmıştır.

6. Diğer Konular

- Getirilen kolaylıktan yararlanılabilmesi için dava açılmaması gerekmektedir.
- Yukarıda açıklanan düzenleme hükmünden yararlananların, ayrıca uzlaşma, tarhiyat öncesi uzlaşma ve vergi cezalarında indirim hükümlerinden yararlanmaları mümkün değildir.

E) PİŞMANLIKLA VEYA KENDİLİĞİNDEN VERİLEN BEYANNAMELER / BİLDİRİMLER

1) Ödenecek ve Silinecek Tutarlar

31.05.2023 tarihine kadar, pişmanlıkla veya kendiliğinden verilen beyannameler ile gümrük idaresine bildirilecek gümrük vergisi aykırılıklarıyla ilgili olarak yapılacak uygulama aşağıdaki Tabloda yer almaktadır:

Ödenecek Tutarlar	Tahsilinden Vazgeçilen Tutarlar
• Verginin / Gümrük vergisinin tamamı • Faiz, pişmanlık zammı ve gecikme faizi yerine Yİ-ÜFE esas alınarak hesaplanacak tutar	• Vergi cezalarının tamamı • Faiz, gecikme faizi ve pişmanlık faizinin tamamı • İdari para cezalarının tamamı

2. Emlak Vergisi Bildirimi

31.12.2022 tarihinden önce verilmesi gerektiği halde Kanun'un yayımı tarihi itibariyle emlak vergisi bildiriminde bulunmayan veya bildirimde bulunduğu halde vergisi eksik tahakkuk eden mükelleflerce bildirimde bulunulması ve aşağıdaki tablonun ilk sütununda yer alan tutarların ödenmesi durumunda, tablonun ikinci sütununda yer alan tutarlar silinecektir.

Ödenecek Tutarlar	Tahsilinden Vazgeçilen Tutarlar
- Tahakkuk eden emlak vergisinin tamamı - Tahakkuk eden taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payının tamamı - Gecikme faizi ve gecikme zammı yerine Yİ-ÜFE esas alınarak hesaplanacak tutar	- Vergi cezalarının tamamı - Gecikme faizi ve gecikme zammı

3. Hesaplanan Tutarın Ödenmesi

Pişmanlıkla veya kendiliğinden verilen beyannameler nedeniyle tahakkuk eden kamu alacaklarının yapılandırılması sonucu hesaplanan tutarın ödemesiyle ilgili özel bir düzenleme önerilmemiştir. Kanun kapsamında yapılandırılan bütün diğer alacakların ödenmesiyle ilgili genel düzenlemeler kapsamında ödeme yapılacaktır.

Kanun'un 9. maddesinde yapılan düzenlemeye göre, yukarıda özetlenen düzenlemeler kapsamında ortaya çıkacak borç tutarının peşin veya taksitle ödenmesi konusunda borçluların tercih yapılabilmektedir. Tercihini taksitler halinde ödemek yönünde kullananlara 48 aya kadar vade tanınmaktadır.

Teklif e göre, hesaplanan tutarın ilk taksit ödeme süresi içinde tamamen ödenmesi halinde;

- Bu tutara Kanun'un yayımı tarihinden ödeme tarihine kadar geçen süre için faiz hesaplanmayacak,
- Fer'i alacaklar yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutar üzerinden ayrıca %90 indirim yapılacak,
- Kapsama giren idari para cezalarından (istisnaları hariç) %25 indirim yapılacak,
- Yapılandırma ile ödenecek alacağın sadece fer'i alaktan ibaret olması halinde, fer'i alacak yerine Yİ-ÜFE esas alınarak hesaplanacak tutardan %50 indirim yapılacaktır.

Öte yandan, ilk taksit ödeme süresi içinde ödenmesi gereken tutarların süresinde ödenmesi ve kalan taksitlerin tamamının ilk taksiti izle yen ayın sonuna kadar ödenmesi halinde kat sayı uygulanmayacaktır.

Taksitli ödemenin tercih edilmesi halinde, taksitler ödeme süresine bağlı olarak belli bir katsayıyla artırılacaktır. Açıklanan artış katsayıları şöyledir:

- 12 eşit taksit için 1,09
- 18 eşit taksit için 1,135
- 24 eşit taksit için 1,18
- 36 eşit taksit için 1,27
- 48 eşit taksit için 1,36

F) MATRAH VE VERGİ ARTIRIMI

7440 sayılı Kanun'un 5. maddesinde 2018-2021 yıllarına ilişkin matrah artımı, 10. maddesinin yirmi yedinci fıkrasında ise 2022 yılına ilişkin matrah artırımını düzenlenmiştir. 2022 yılına ilişkin matrah artırımında, diğer yıllara göre bazı farklılıklar bulunmaktadır. Aşağıda bütün yıllar için matrah artırımını özetlenecek, 2022 yılına özgü düzenlemelerden ayrıca bahsedilecektir.

Kanun'da, belirlenen vergilendirme dönemlerine ilişkin matrahlarının veya vergilerinin belirli oranlarda artırılması halinde, bu yıllarla ilgili olarak inceleme ve tarhiyat yapılmayacağı öngörülmektedir.

Matrah ve vergi artırımını aşağıdaki dört vergi grubunda yapılabilecektir:

- Gelir Vergisi
- Kurumlar Vergisi
- Gelir Stopaj Vergisi (Sınırlı bazı ödemeler için)
- Katma Değer Vergisi

1. Gelir Vergisinde Matrah Artırımı

Gelir vergisi mükellefleri, ilgili yıllarda beyan ettikleri gelir vergisi matrahlarını aşağıda tabloda yer alan oranlarda artırdıkları takdirde, kendileri hakkında artırımda bulunulan yıllar için yıllık gelir vergisi incelemesi ve bu yıllara ilişkin olarak daha sonra başka bir tarhiyat yapılmayacaktır.

Artırımda bulunulacak yıllara ilişkin beyannamelerde matrah bulunmaması veya hiç beyanname verilmemiş olması durumunda, artırılacak asgari matrah tutarları mükellef grupları itibarıyla belirlenmiştir. Bilanço esasına göre defter tutan ticari kazanç sahipleri ile serbest meslek erbabı için geçerli asgari matrah tutarları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Yıl	Matrah Artış Oranı (%)	Asgari Matrah Artış Tutarı (TL)	Artırılan Matrah Üzerinden Ödenecek Vergi Oranı (%)
2018	35	94.000	20
2019	30	99.600	20
2020	25	105.800	20
2021	20	112.400	20
2022	25	200.000	20

Artırımda bulunulan yıla ait yıllık beyannamelerini kanuni sürelerinde vermiş, bu beyannameler üzerinden tahakkuk eden vergilerini süresinde ödemiş ve bu vergi türleri için Kanun'un 2. ve 3. maddelerinden yararlanmayanlar için uygulanacak vergi oranı %20 değil %15'tir.

Düzenlemeye göre;

- Geliri sadece gayrimenkul sermaye iradından oluşanlar için vergilemeye esas asgari matrah, bilanço esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenmiş tutarların 2/5'inden,
- Geliri bunlar dışında kalan diğer gelir vergisi mükellefleri için işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenmiş tutardan,

az olamamaktadır.

Öte yandan;

- 2022 takvim yılına yönelik matrah artırımında bulunulabilmesi için bu yıla ilişkin gelir vergisi beyannamesinin verilmiş olması ve bu beyannamelerde beyan edilen vergiye esas matrahın, 2021 takvim yılında beyan edilen matrahın %122,93 oranında artırılması suretiyle bulunan tutar ile 2022 takvim yılı üçüncü geçici vergilendirme döneminde beyan edilen matrahın %40 oranında artırılması suretiyle bulunan tutarın yüksek olanından az olamayacaktır.
- 2022 takvim yılına ilişkin olarak; üçüncü geçici vergilendirme dönemi gelir vergisi beyannamesinin verilmemiş olması halinde; ikinci geçici vergilendirme dönemi beyannamesinde beyan edilen matrahın %100 oranında artırılması suretiyle bulunan tutar, sadece birinci geçici vergilendirme dönemi beyannamesinin verilmiş olması halinde bu beyannamede beyan edilen matrahın %300 oranında artırılması suretiyle bulunan tutar yapılacak kıyaslamada dikkate alınacaktır. 2021 takvim yılı ve 2022 yılının üçüncü geçici

vergilendirme dönemine ilişkin gelir veya kurumlar vergisi beyannamelerinde zarar beyan edilmiş olması veya indirim ve istisnalar nedeniyle matrah oluşmaması ya da hiç beyanname verilmemiş olması durumunda, 2022 yılı gelir vergisi beyannameleri için bu şart aranmayacak, 2022 yılı gelir vergisi matrah artırımına esas tutarların belirlenmesinde, yukarıda tabloda yer alan asgari tutarlardan az olmamak üzere bu bent hükmüne göre belirlenen tutarların %25'i dikkate alınacaktır.

Gelir vergisi matrah artırımında birkaç önemli konu bulunmakta olup, özetle belirtmek gerekirse;

- Matrah artırımında bulunulan **2018-2021 yıllarına ait zararların %50'si** 2022 ve izleyen yıllar kârlarından, **2022 yılına ait zararın ise tamamı** 2023 ve izleyen yıllar kârından mahsup edilemeyecektir.
- Matrah artırımında bulunulan vergilendirme dönemlerine ilişkin olarak, Kanun'un yayımlandığı tarihten önce yapıp kesinleşen tarhiyatlar ilgili dönem beyanı ile birlikte dikkate alınacaktır. Kanun'un yayımlandığı tarih itibarıyla henüz kesinleşmemiş olan tarhiyatlar ise dikkate alınmayacaktır.
- İşe başlama ve işi bırakma gibi nedenlerle kıst dönemde faaliyette bulunanlar hakkında ilgili yıllar için belirlenen asgari matrahlar, faaliyette bulunulan ay sayısı (ay kesirleri tam ay olarak) dikkate alınarak hesaplanacaktır.
- Daha önce stopaj yoluyla ödenmiş olan vergilerin, artırılan matrahlar üzerinden hesaplanan vergilerden mahsup edilmesi mümkün değildir.
- İstisna ve indirimler nedeniyle gelecek yıllarda matrahtan indirim konusu yapılabilecek tutarlar ile geçmiş yıl zararları artırılan matrahlardan indirilemeyecektir.
- Matrah artırımında bulunanların gelir vergisine mahsuben daha önce tevkif yoluyla ödemiş oldukları vergilerin iadesi ile ilgili taleplerine ilişkin inceleme ve tarhiyat yapılabilecektir.
- 2022 yılına ilişkin yıllık beyannamelerde hesaplanan vergilerinden mahsup edilemeyen geçici vergiler iade edilmeyecektir.

2. Kurumlar Vergisinde Matrah Artırımı

Kurumlar vergisi mükellefleri, kurumlar vergisi matrahlarını aşağıda tabloda yer alan oranlarda artırdıkları takdirde, kendileri hakkında artırımda bulunulan yıllar için yıllık kurumlar vergisi incelemesi ve bu yıllara ilişkin olarak daha sonra başka bir tarhiyat yapılmayacaktır.

Artırımda bulunulacak yıllara ilişkin beyannamelerde matrah bulunmaması veya hiç beyanname verilmemiş olması durumunda, artırılacak asgari matrah tutarları Kanun'da belirlenmiştir. Söz konusu tutarlar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Yıl	Matrah Artış Oranı (%)	Asgari Matrah Artış Tutarı (TL)	Artırılan Matrah Üzerinden Ödenecek Vergi Oranı (%)
2018	35	200.000	20
2019	30	215.000	20
2020	25	230.000	20
2021	20	260.000	20
2022	25	500.000	20

Gelir vergisinde olduğu gibi kurumlar vergisinde de vergisini tam ve gününde ödeyenler için %20 yerine %15 oranı dikkate alınarak vergi hesaplanacaktır.

Öte yandan;

- 2022 takvim yılına yönelik matrah artırımında bulunulabilmesi için bu yıla ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verilmiş olması ve bu beyannamede beyan edilen vergiye esas matrahın, 2021 takvim yılında beyan edilen matrahın %122,93 oranında artırılması suretiyle bulunan tutar ile 2022 takvim yılı üçüncü geçici vergilendirme döneminde beyan edilen matrahın %40 oranında artırılması suretiyle bulunan tutarın yüksek olanından az olamayacaktır.
- 2022 takvim yılına ilişkin olarak; üçüncü geçici vergilendirme dönemi kurumlar vergisi beyannamesinin verilmemiş olması halinde; ikinci geçici vergilendirme dönemi beyannamesinde beyan edilen matrahın %100 oranında artırılması suretiyle bulunan tutar, sadece birinci geçici vergilendirme dönemi beyannamesinin verilmiş olması halinde bu beyannamede beyan edilen matrahın %300 oranında artırılması suretiyle bulunan tutar yapılacak kıyaslamada dikkate alınacaktır. 2021 takvim yılı ve 2022 yılının üçüncü geçici vergilendirme dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinde zarar beyan edilmiş olması veya indirim ve istisnalar nedeniyle matrah oluşmaması ya da hiç beyanname verilmemiş olması durumunda, 2022 yılı kurumlar vergisi beyannamesi için bu şart aranmayacak, 2022 yılı kurumlar vergisi matrah artırımına esas tutarın belirlenmesinde, yukarıdaki tabloda belirtilen asgari tutarlardan az olmamak üzere bu bent hükmüne göre belirlenen tutarların %25'i dikkate alınacaktır.

Kurumlar vergisi matrah artırımında birkaç önemli konu bulunmakta olup, özetle belirtmek gerekirse;

- Matrah artırımında bulunulan **2018-2021 yıllarına ait zararların %50'si** 2022 ve izleyen yıllar kârlarından, **2022 yılına ait zararın ise tamamı** 2023 ve izleyen yıllar kârından mahsup edilemeyecektir.
- Matrah artırımında bulunulan vergilendirme dönemlerine ilişkin olarak, Kanun'un yayımlandığı tarihten önce yapılp kesinleşen tarhiyatlar ilgili dönem beyanı ile birlikte dikkate alınacaktır. Kanun'un yayımlandığı tarih itibarıyla henüz kesinleşmemiş olan tarhiyatlar ise dikkate alınmayacaktır.
- İşe başlama ve işi bırakma gibi nedenlerle kıst dönemde faaliyette bulunan kurumlar hakkında ilgili yıllar için belirlenen asgari matrahlar, faaliyette bulunulan ay sayısı (ay kesirleri tam ay olarak) dikkate alınarak hesaplanacaktır.
- Daha önce stopaj yoluyla ödenmiş olan vergilerin, artırılan matrahlar üzerinden hesaplanan vergilerden mahsup edilmesi mümkün değildir.
- İstisna ve indirimler nedeniyle gelecek yıllarda matrahtan indirim konusu yapılabilecek tutarlar ile geçmiş yıl zararları artırılan matrahlardan indirilemeyecektir.
- 2022 yılına ilişkin yıllık beyannamelerde hesaplanan vergilerinden mahsup edilemeyen geçici vergiler iade edilemeyecektir.
- Matrah artırımında bulunanların kurumlar vergisine mahsuben daha önce tevkif yoluyla ödemiş oldukları vergilerin iadesi ile ilgili taleplerine ilişkin inceleme ve tarhiyat yapılabilecektir.
- Kurumların, %19,8 oranında stopaja tabi yatırım indirimi istisnasından yararlanan kazançlarının bulunması halinde, vergi incelemesine ve tarhiyata muhatap olunmaması için bu kazanç ve iratlar üzerinden tevkif edilen vergilerin, ait olduğu yıla ilişkin olarak matrah artırımından yararlanılması zorunludur.
- Bir üst paragrafta sayılan kazanç ve iratların muhtasar beyanname ile beyan edilmemiş olması halinde, vergi incelemesine ve tarhiyata muhatap olunmaması için, bu kazanç ve iratlara ait tevkifat matrahlarının, 30.04.2023 tarihine kadar, asgari matrahın %50'sinden

az olmamak kaydıyla beyan edilmesi, ayrıca bu yıllar için kurumlar vergisi matrah artırımında bulunmaları şarttır.

3. Gelir/Kurumlar Vergisi Stopajında Artırım

Stopaja tabi belirlenen ödemelere ilişkin gayrisafi tutarının yıllık toplamı üzerinden aşağıdaki oranlar kullanılarak ek vergi ödenmesi halinde, bu vergilendirme dönemleriyle ilgili olarak söz konusu ödemeler yönünden stopaj gelir vergisi incelemesi yapılamayacaktır.

Kapsama alınan ödemeler şunlardır:

- Gelir Vergisi Kanunu'nun 94. maddesinin birinci fıkrasının;
 - 1 numaralı bendinde yer alan ücret ödemeleri
 - 2 numaralı bendinde yer alan serbest meslek işleri nedeniyle yapılan ödemeler
 - 3 numaralı bendinde yer alan yıllara yaygın inşaat işleri istihkak bedelleri
 - 5 numaralı bendinde yer alan kira ödemeleri
 - 6 numaralı bendinde yer alan kâr payı ödemelerinden
 - 11 numaralı bendinde yer alan çiftçilere yapılan ödemeler
 - 13 numaralı bendinde yer alan esnaf muaflığından yararlananlara yapılan ödemeler
- Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 15. maddesinin;
 - Birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan yıllara yaygın inşaat işleri istihkak bedelleri
 - Birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan kooperatiflere ödenen kira bedelleri
 - İkinci fıkrasında yer alan kâr payı ödemelerinden
- Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 30. maddesinin;
 - Birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan yıllara yaygın inşaat işleri istihkak bedelleri ile
 - İkinci fıkrasında yer alan kâr payı ödemelerinden oluşmaktadır.

Kapsama alınan ödemeler için yapılacak artırım oranları aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Yıl	Ücret Ödemelerinde Artış Oranı (%)	Serbest Meslek, Kira Kâr Payı Ödemelerinde Artış Oranı (%)	Yıllara Yaygın İnşaat İşleri İstihkaklarında Artış Oranı (%)
2018	6	6	1
2019	5	5	1
2020	4	4	1
2021	3	3	1
2022	2	2	1

Düzenlemeye göre, yıllar itibariyle verilen muhtasar beyannamede yer alan yukarıda belirtilen ödemelere ilişkin gayrisafi tutarların yıllık toplamı üzerinden, yukarıda yer alan tablodaki oranların uygulanması suretiyle hesaplanan vergi ödenecektir. Bu şekilde artırımda bulunanlar nezdinde, yararlanılan dönemlerle ilgili olarak söz konusu ödemeler yönünden stopaj gelir veya kurumlar vergisi incelemesi ve tarhiyatı yapılamayacaktır.

Stopaj gelir vergisi artırımıyla ilgili birkaç nokta aşağıda özetlenmiştir:

- Gelir Vergisi Kanunu'nun 94. Maddesinin birinci fıkrasının 6 numaralı bendinde yer alan kâr payı ödemeleri ile Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 15. Maddesinin ikinci fıkrasında ve

30. Maddesinin ikinci fıkrasında yer alan kâr payı ödemeleri için matrah artırımında bulunulması durumunda, kurumlar vergisi yönünden de matrah artırımında bulunulması gerekmektedir.

- Artırımda bulunulan yılın hiçbir döneminde muhtasar beyanname verimemiş veya bazı dönemlerinde beyanname verilmemiş olması durumunda yapılacak uygulama ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.
- Artırımda bulunmak isteyenlerin, yıl içinde işe başlamaları ya da işi bırakmaları halinde faaliyette bulunulan vergilendirme dönemleri için (ay kesirleri tam ay olarak dikkate alınmak suretiyle) uygulama yapılacaktır.
- Artırımında bulunulan yıl içinde yer alan vergilendirme dönemlerine ilişkin olarak, Kanun'un yayımından önce yapıp kesinleşen tarhiyatlar ilgili dönem beyanı ile birlikte dikkate alınacaktır.
- Artırıma esas ücret tutarı ve ödenen gelir vergisi, gelir veya kurumlar vergisi matrahlarının tespitinde gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınamayacaktır.
- Gelir (stopaj) vergisi artırımından yararlanılarak hesaplanan gelir vergisine herhangi bir istisna ve indirim uygulanması mümkün değildir.

4. Katma Değer Vergisinde Artırım

Teklif göre, verilen beyannamelerde yer alan hesaplanan katma değer vergisinin yıllık toplamı üzerinden aşağıdaki tabloda yer alan oranlar kullanılarak ek vergi ödenmesi halinde, ilgili dönemler için katma değer vergisi incelemesi ve tarhiyatı yapılamayacaktır.

Yıl	Artış Oranı (%)	Yıl	Artış Oranı (%)
2018	3	2021	2
2019	3	2022	2
2020	2,5		

Katma değer vergisi artırımıyla ilgili birkaç nokta aşağıda özetlenmiştir:

- Artırıma esas alınan ilgili yılın vergilendirme dönemlerinin tamamı için artırımda bulunulması zorunludur.
- Artırımda bulunulan yıl içindeki vergilendirme dönemlerine ilişkin olarak Kanun'un yayımlandığı tarihten önce yapıp kesinleşen tarhiyatlar, ilgili dönem beyanı ile birlikte dikkate alınacaktır.
- Artırım talebinde bulunulan yılları izleyen dönemlerde yapılacak vergi incelemelerine ilişkin olarak artırım talebinde bulunulan dönemler için, sonraki dönemlere devreden katma değer vergisi yönünden inceleme ve tarhiyat yapılabilecektir. Sonraki dönemlere devreden katma değer vergisi yönünden yapılan incelemelerde artırım talebinde bulunulan dönemler için tarhiyat önerilemeyecektir.
- Ödenen katma değer vergisi, gelir veya kurumlar vergisi matrahlarının tespitinde gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınamayacak, ödenmesi gereken katma değer vergilerinden indirilemeyecek veya herhangi bir şekilde iade konusu yapılamayacaktır.

5. Beyan ve Ödeme Süresi

Matrah veya vergi artırımının 31.05.2023 tarihine kadar yapılması gerekmektedir.

Hesaplanan veya artırılan verginin, peşin veya azami on iki eşit taksitte, matrah veya vergi artırımına ilişkin beyannameye ait 1.000 lira tutarındaki damga vergisinin ise ilk taksit ödeme süresi içinde ödenmesi gerekmektedir. Bu vergilerin Kanun'da belirtilen şekilde ödenmemesi

durumunda, gecikilen süre için gecikme zammı uygulanacak ve madde hükmünden yararlanılamayacaktır.

06.02.2023 tarihinde meydana gelen deprem nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca mücbir sebep ilan edilen yerlerde, mücbir sebep halinin Kanun'un 9. maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirlenen genel başvuru süresince devam etmesi durumunda, bu yerlerdeki dairelere yapılacak başvurunun süresi mücbir sebep hâlinin sona erdiği tarihi takip eden üçüncü ayın sonuna kadar uzayacaktır. Bu takdirde Kanun kapsamında ödenmesi gereken tutarların ilk taksiti; başvuru süresinin sona erdiği tarihi takip eden ayın sonuna kadar, diğer taksitler ise bu taksiti takip eden aylık dönemler hâlinde ödenecektir. Ancak Kanun'un 6. maddesi kapsamında kayıtların düzeltilmesi nedeniyle ödenmesi gereken tutarlar beyanname verme süresi içinde, taksitle yapılacak ödemelerde ise ilk taksit beyanname verme süresi içinde, diğer taksitler izleyen aylarda ödenecektir.

Düzenlemeyle ayrıca, matrah veya vergi artırım sonucunda tahakkuk eden vergilerin tamamının ilk taksit ödeme süresinde peşin olarak ödenmesi durumunda, bu vergilerden (damga vergisi hariç) % 10 indirim yapılması öngörülmüştür.

6. Ek Vergi İçin İnceleme ve Tarhiyat Yapılabilmesi

7440 sayılı Kanun'la, kurumlar vergisi mükellefleri tarafından, 2022 yılına ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinde gösterilmek suretiyle, kurum kazancından indirim konusu yapılan istisna ve indirim tutarları ile Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 32/A maddesi kapsamında indirimli kurumlar vergisine tabi matrahları üzerinden, dönem kazancı ile ilişkilendirilmeksizin %10 oranında, aynı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde düzenlenen istisna ile yurt dışından elde edilen ve en az % 15 oranında vergi yükü taşıdığı tevsik edilen istisna kazançlar üzerinden % 5 oranında ek vergi hesaplanması ve bu verginin ilk taksiti kurumlar vergisinin ödeme süresi içinde, ikinci taksiti bu süreyi takip eden dördüncü ayda ödenmesi öngörülmüştür.

Yapılan düzenlemeye göre, 2022 yılına ilişkin kurumlar vergisi matrah artırımında bulunulması, ödenecek ek vergi için bu döneme ilişkin inceleme ve tarhiyat yapılmasına engel teşkil etmeyecektir.

G) MUHASEBE KAYITLARINDA DÜZELTME

7440 sayılı Kanun'la yapılan düzenlemelerle;

- İşletmede mevcut olduğu halde kayıtlarda yer almayan mal, makine teçhizat ve demirbaşları kayda alma,
- Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede bulunmayan mal, makine, teçhizat ve demirbaşlar için düzeltme işlemleri yapma,
- Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede bulunmayan kasa mevcutları için düzeltme işlemleri yapma,
- Kayıtlarda olduğu halde işletmede bulunmayan ortaklardan alacaklar ile ortaklara borçlar arasındaki net alacak tutarında düzeltme yapma

olanağı getirilmiştir.

Uygulamanın vergisel sonuçları aşağıdaki Tabloda özetlenmiştir:

Konu	Hesaplanacak Vergi / Yapılacak işlem
İşletmede mevcut olduğu halde kayıtlarda yer almayan mal, makine, teçhizat ve demirbaşların kayda alınması	- İktisadi kıymetler, mükelleflerce veya bağlı oldukları meslek kuruluşunca tespit edilen rayiç bedeli ile vergi dairesine bildirilir ve defterlere kaydedilir. - Bildirimin, 31.05.2023 tarihine kadar yapılması gerekir. - Beyan edilen makine, teçhizat, mal ve demirbaşların bedeli üzerinden, tabi olduğu oranın yarısı oranında Vergi hesaplanır. Hesaplanan vergi ayrı bir beyannameyle sorumlu sıfatıyla beyan edilir ve beyanname verme süresi içinde ödenir. - Makine, teçhizat ve demirbaşlar üzerinden ödenen vergi hesaplanan KDV'den indirilmez. Mal üzerinden ödenen vergi genel esaslara göre indirim konusu yapılır ancak iadeye konu edilmez. - Beyan edilen mallar ÖTV'ye tabi ise beyan tarihindeki emsal bedel üzerinden özel tüketim vergisi hesaplanır, ayrı bir beyannameyle ödenir. - Kayda alınan kıymetler için özel karşılık hesabı açılır. Mallar için ayrılan karşılık sermaye unsuru, diğer kıymetler için ayrılan karşılık birikmiş amortisman sayılır.
Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede mevcut olmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşların kayıtlardan çıkartılması	31.05.2023 tarihine kadar, kayıtlarda yer aldığı halde işletmede mevcut olmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar fatura düzenlenerek kayıtlardan çıkartılır ve her türlü vergisel yükümlülük yerine getirilir. - Ödenmesi gereken KDV, ilk taksiti beyanname verme süresinin içinde olmak üzere, üç eşit taksitte ödenir. - Emtia için, fatura düzenlenmesinde ve vergisel yükümlülüklerin yerine getirilmesinde, aynı neviden mallara ilişkin cari yıl kayıtlarına göre tespit edilen gayrisafi kar oranı esas alınır. Diğer varlıklar için ise mükellefin kendisi veya bağlı olduğu meslek kuruluşu tarafından tespit edilecek rayiç bedel dikkate alınır. - Geçmişe yönelik vergi cezası ve gecikme faizi uygulanmaz.
31.12.2022 tarihi itibarıyla bilançoda görülmekle birlikte, işletmede bulunmayan kasa mevcudunun düzeltilmesi	31.05.2023 tarihine kadar, vergi dairesine beyan edilerek kayıtlar düzeltilir. - Düzeltilen tutarın %3 oranında vergi ödenir.
31.12.2022 tarihi itibarıyla bilançoda görülmekle birlikte, işletmede bulunmayan ortaklardan alacaklar hesabının düzeltilmesi	31.05.2023 tarihine kadar, vergi dairesine beyan edilerek kayıtlar düzeltilir. - Düzeltilen tutarın %3 oranında vergi ödenir.

İlgili Kanun metnine aşağıdaki bağlantı yardımıyla ulaşabilirsiniz.

- [**Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun \(09.03.2023 tarih ve 7440 sayılı\)**](#)

Bu bülten hakkında daha detaylı bilgi almak için aşağıdaki kişilerle temasa geçebilirsiniz.

Saygılarımızla,

Recep Bıyık
Mevzuat Eğitim ve Araştırma Başkanı
E-posta: recep.biyik@pwc.com

© 2023 PwC Türkiye. Tüm hakları saklıdır. Bu belgede PwC ifadesi, PwC ağını veya PwC ağıнын üyesi olan bağımsız ve farklı tüzel kişiliklerden oluşan PwC Türkiye'yi ifade etmektedir. Daha detaylı bilgi için www.pwc.com/structure adresini ziyaret edebilirsiniz.